

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2015

Literatura catalana

Sèrie 2

Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació		
Exercicis	1	
	2	
	3	
Suma de notes parcials		
Qualificació final		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

1. Expliqueu quatre característiques de la poesia de Bartomeu Rosselló-Pòrcel i poseu per a cadascuna un exemple provinent de la lectura dels seus poemes (us podeu referir a un poema concret, al títol d'un llibre o d'una part d'un llibre, o a una forma mètrica concreta).

[3 punts]

2. La mort té una presència constant a *Jardí vora el mar*, de Mercè Rodoreda. Expliqueu les dues morts més rellevants de la novella i com es relacionen amb l'amor.

[2 punts]

3. Comenteu el fragment següent d'*Antígona*, de Salvador Espriu, que correspon al parlament final del Lúcid Conseller, a la tercera part de l'obra. Tingueu en compte, sobretot, aquests aspectes (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- a) La situació i el sentit del fragment en l'estructura de l'obra.
 - b) El valor del sacrifici d'Antígona segons el Lúcid Conseller.
 - c) Les característiques i la funció del Lúcid Conseller.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Ningú no contemplarà la [mort] d'Antígona, quan a la fosca les hores la vagin despellant a poc a poc de la força del seu determini i n'esborrin a la consciència els complexos motius. El seu suplici és, per massa llarg, molt impolític, i convindria a Creont de decretar un notori mitjà d'abreujar-lo, encara que sovint les pitjors crueltats no alteren la nostra indiferència i ens trasbalsa, en canvi, una tonada estúpida. On trobaríem un home complet? El qui és només intel·ligent no és ni tan sols intel·ligent, i la més sòlida raó és ineficaç contra el mal més lleu. Qui sap si els plors dels homes únicament serveixen per mantenir sense mudança l'impassible somriure dels déus. Tot retorna i llisca de seguida i no deixa solc, i què hi ha rera les brillants paraules sinó una cadena de fets buits de sentit? I així amollaria un enfilall de conceptes, però cap d'ells ja no evitaria el suplici d'Antígona, la qual ha estat capaç d'assumir i superar la tragèdia sencera del seu llinatge, incloses les nècies i funestes discòrdies dels seus germans. Notaràs, però, que el seu àmbit mental i emocional no era prou ampli per acceptar el sinistre però indefectible Creont, perquè no varen col·locar Antígona en un inaccessible cim, amb els hipotètics déus, sinó, com a tu i com a mi, a nivell de la confusa vida, és a dir, a nivell del sofriment. I com establir i repartir, doncs, amb nítida precisió, des d'aquest movedís nivell comú, responsabilitats i culpes? La responsabilitat, per exemple, del nostre silenci, fill tant del que sé que anomenes la meva distanciada lucidesa com del que permetràs que qualifiqui de temor, el teu temor de desplaure al nou rei. Confessa que ha estat còmode al teu espant d'apuntalar-se en la meva recomanació.

OPCIÓ B

1. Molts contes d'*Invasió subtil i altres contes*, de Pere Calders, comencen amb un esdeveniment insòlit que crea una situació anòmala. Expliqueu com hi reaccionen els personatges que en són víctimes i exemplifiqueu-ho amb tres contes del recull. Tingueu en compte quina visió del món i de la humanitat se'n desprèn, si hi ha cap element de crítica social i quin paper hi té l'humor.

[3 punts]

2. Expliqueu el significat del títol de la tragèdia *Mar i cel*, d'Àngel Guimerà. Tingueu en compte l'espai on transcorre l'acció, el destí dels protagonistes abans que esclati el conflicte, i el desenllaç.

[2 punts]

3. Comenteu el poema de Josep Carner «Les llimones casolanes», publicat per primera vegada a *Els fruits saborosos* (1906). Tingueu en compte, sobretot, aquests aspectes (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

- a) La mètrica del poema i la manera com s'hi estructura el contingut.
- b) El tema del poema, fent atenció al títol, i al significat i a la funció que hi té el fruit.
- c) Les característiques generals de la poesia de Carner (i d'*Els fruits saborosos* en particular) que es poden extreure del poema.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Les llimones casolanes

Metimna, atrafegada, com mou la cara encesa
damunt el voleiar dels braços i el vestit.
El dinar es cou, es veu lluir la roba estesa
i ja a la cantonada és Licas, el marit.

5 Liceni trenca un vidre, Naïs s'esmuny, plorosa.
Llavores, arrambant-se al mur i amb passes lleus,
amb una revolada cruel i una amorosa
ha restablert Metimna la pau, que amen els déus.

10 Cansada, pren la copa de bella transparència
on juguen aires, núvols, solcant un blau camí,
i riu, sabent que a l'aigua mesurarà amb ciència
el raig de la llimona, la mel de romaní.

I beu, dant a l'entorn les últimes mirades.
La llum en el cristall, esparvilladament,*
15 damunt sa cara es mou i l'omple de besades
i li fa cloure els ulls, repòs de tant d'esment.

* *esparvilladament*: 'de manera viva, desperta'.

Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2015

Literatura catalana

Sèrie 4

Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació		
Exercicis	1	
	2	
	3	
Suma de notes parcials		
Qualificació final		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

1. Expliqueu tres característiques que defineixin els personatges (especialment els narradors) d'*Invasió subtil i altres contes*, de Pere Calders, i exemplifiqueu-les amb tres contes del recull. Tingueu en compte la seva actitud davant el poder, la relació amb l'altra gent i la reacció davant les situacions insòlites.

[3 punts]

2. Alguns poemes de la secció «Fira encesa», del llibre *Imitació del foc*, de Bartomeu Rosselló-Pòrcel, imiten la poesia popular i tradicional. Enumereu dues característiques principals d'aquestes poesies (mètrica, temes, recursos verbals, etc.) i exemplifiqueu-les amb poemes de l'antologia.

[2 punts]

3. Comenteu el fragment següent de l'acte I, escena xv, de *Mar i cel*, d'Àngel Guimerà. Tingueu en compte, sobretot, aquests aspectes (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

a) La situació i la importància en l'estructura dramàtica de l'obra.

b) La mètrica i el valor de les acotacions.

c) El sentit del fragment en relació amb el conflicte que planteja la tragèdia.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

SAÏD:

Hassèn: aparta't.

(Despreciatiu de cop, després amb exaltació creixent.)

Vull veure al vanitós com s'estarrufa...

Un gall sense esperons i sense cresta!

Sempre parlant d'honor, i sempre als llavis
posant-se un Déu que a cada instant trepitgen.

Miserable, felló!... Mos fills, veieu-lo:

és de la taifa d'aquells vils que un dia,

hipòcrites parlant d'amor als homes,

nos xuclaren la sang; ni en les estables

nos deixaren un lloc vora les bèsties;

i avorrits com mesells, i a la ventura,

nos llençaren pel món, sens cor, negant-nos

fins per morir en pau un clot de terra.

I pel cap de son Déu, que era ben nostre

lo món que ens han robat! Mes què podíem

esperar d'una gent que, té, mireu's-ho,

(Despenjant lo punyal amb empunyadura de creu i llençant-lo a terra.)

l'odi unit al perdó; l'anyell al tigre:

lo punyal i la creu tot d'una peça.

(Després d'una pausa, senyalant a Carles.)

I ara escolteu, companys, per sa vergonya.

[...]

Mes, ah! de cop nos revoltà la xusma

de mariners cristians; un crit la mare

llençà de mort; volgué fugir; los monstres

pels cabells l'arraparen. La sang seva

(Blanca, sense donar-se compte, s'enterneix i acaba per plorar.)

aquí em saltà. *(A son rostre.)*

Caigué, i ai! de sos braços

m'arrencaven! Mes ella m'estrenyia,

morint i tot, aquesta mà; ses ungles

m'entraven a la carn: «Fill: venja'ns! venja'ns!»

I els monstres l'aixecaren, i a les ones

la llençaren rient, i com surava,

«venja'ns!» cridant, d'un cop de rem li obriren

lo cap pel mig i s'enfonsà entre escuma!

(Molt despreciatiu.)

I aquí els teniu, que els fem horror! Les hienes,

los lladres i assassins bé ho som nosaltres!

Ells... coloms sense fel, ànimes pures,

cors de nin, tot amor, sants de retaule!

BLANCA (*sanglotant*):

Pare! ah! pare!

CARLES: Què, filla?

BLANCA: Déu meu!

CARLES (*amb indignació*): Plores?

SAÏD (*amb marcada sorpresa*):

Qui plora? (*A part.*) Com! Aquesta dona!

FERRAN (*amb dolçura*):

Blanca!

OPCIÓ B

1. El nucli d'*Antígona*, de Salvador Espriu, és l'enfrontament entre Antígona i Creont. Expliqueu la caracterització dels dos personatges en relació amb el conflicte que desencadena la tragèdia.

[3 punts]

2. Descriviu breument l'estructura de *Jardí vora el mar*, de Mercè Rodoreda, i relacioneu-la amb el punt de vista narratiu.
[2 punts]

3. Comenteu el poema de Josep Carner «La vida incerta», publicat per primera vegada a *La primavera al poblet* (1935). Tingueu en compte, sobretot, aquests aspectes (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

- a) El tema del poema i el sentit del títol, fent atenció a l'expressió del pas del temps, a les referències a les estacions i a les preocupacions que s'hi expressen.
b) La versificació i l'estructura del poema, i el valor que hi tenen els recursos retòrics, com ara els contrastos i les interrogacions.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

La vida incerta

El riu s'emporta en fulles fatigades
botí flairós que broda son setí.¹
Ve el sol roent, després les maltempades;
després, es farà gebre el serení.²

- 5 ¿L'abril encara tornarà a ma cleda
guarnit de xiscles? I, en florint els sots,
¿deixaré pel cucut en la verneda
el caliu d'argelagues i capçots?³

- O bé en l'hivern, quan, l'alta nit vinguda,
10 el cremallot,⁴ per son esglai batut,
mori en espeter nec, i, mai planguda,
xiuli per un forat la solitud;

- quan buits camins arribin a cruïlla
sense petjades a bescanviar,
15 i a lloc gras, vermenós,⁵ corri la guilla
i deserti les serres el senglar,

- ¿me n'aniré tot sol, no vist rodair,
closos els ulls com per al dolç dormir,
sense plany de la terra ni de l'aire,
20 vers una primavera sense fi?

1. *setí*: 'teixit lluent de seda, cotó o lli'.

2. *serení*: 'humitat de l'aire que cau certes nits serenes, rosada'.

3. *capçots*: 'panotxes de blat de moro desgranades'.

4. *cremallot*: 'en una espelma, tros de ble incandescent en deixar de fer flama'.

5. *vermenós*: 'que cria cucs'.

Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans